

stopnikov, potem pošljejo večji trgovci in obrtniki, ki so tudi iz mesta, 10 zastopnikov; potem mestjani tudi 10 in naposled kmetje 10 zastopnikov. Okrajni zastop potrebuje denarjev in nalaga okrajne dače ali naklade. Zato bi prav bilo, če bi vse 4 zgoraj omenjene vrste prebivalcev jednako svoto vplačevale za okrajne stroške. Ali ravno to se ne zgodi. Številke nam naj reč pojasnijo! Leta 1871 so veliki posestniki plačali 27.591 fl., veliki trgovci in obrtniki 11.580 gld. mestjani 28.179 fl. kmetje pa 143.544 fl. tedaj celih 76.000 fl. več, kakor vse tri prve vrste volilcev skupaj, t. j. kmetske ljudi zadene več kakor polovica vseh okrajnih stroškov, ker se ti kot procenti na direktno dačo naračunijo, v zastopu pa imajo samo  $\frac{1}{4}$  vseh glasov odmerjenih. Tako je v Mariboru, drugod je še slabše, kder je n. pr. v okraju samo kak tržič z bornimi črevljarji, evekarji, lončarji, potem s par krčmarji, mesarji in kramarji, ki v primeri do kmetskih ljudi le malo plačujejo, v okrajnem zastopu pa zapovedujejo tako, da resnično manjšina večini okrajne naklade nalaga!

Kmetski ljudje, posebno pa še naši Slovenci, imajo tedaj mnogo in teltnih uzrokov, da se skušajo takih okrajnih zastopov znebiti. Vendar postopati se mora tukaj, kakor sploh v političnih zadevah, po postavni poti. Postavna in sedaj, kakor se sam dozdeva, tukaj najbolj zdatna pot pa je, da pojdejo volit vsi in tako rešijo, kar se rešiti da; zlasti, da se ohrani ali pridobi narodna večina, kder je to mogoče! Te večine zamorejo potem deželnemu zboru precej trdno dopovedati željo ljudi, da se naj okrajni zastopi ali popolnem odpravijo ali na korist tistih predrugečijo, kateri največ k dokladam doplačujejo.

Teh misli so vsi slovenski poslanci!

Ondi pa, kder večine dobiti ne moremo, poskusimo vsaj nekoliko čvrstih narodnih mož v okrajni zastop spraviti, ki bode drugim potem vsaj na prste gledali!

Najbolj pa bi se naj kmetski ljudje varovali voliti take zastopnike, od katerih je znano, da z mestnimi in tržkimi liberalci in nemškutarji drže in vlečejo!

## Gospodarske stvari.

Kumare, murke, krastavei (*Cucumis sativus*.)

M. Kumare so sploh znana zelenjava. Navadno se rabijo kot salata, ali kisle na jesihu ali pa tudi kuhane kot okusna prikuha. Kumar je veliko sort, ki so si sicer več ali manj podobne, vendar se pa ali po bolj rani ali kasnej zrellosti, po razni velikosti ali pa po večji ali manjši oskurnosti med seboj razlikujejo in odlikujejo. Najnavadnejše sorte so: a) Kumara grozdovka ima drobnejši plod, kakor druge sorte; plodi stojé grozdoma in so rano zreli. Najbolje služi za vlaganje v jesih in se le bolj za

rano prikuho v gnojnih gredah sadi. Celo v toplem hramu se da v velikih loncih izrediti. b) Drobna rana kumara. Vzreja se v gnojnih gredah, rano zori in daje precej obilen pridelek. c) Velika pozna kumara. Je najboljša za sejanje na prostem zemljišču, je rodovitna, zori nekoliko kasno in je med vsemi najbolj razširjena. d) Kumara kačevka. Plod je prav velik, dolg, pozno zori in ima malo zrnja. Ta kumara se bolj redko sadi in je precej občutljiva. Dostikrat pa se prejšnja sorta tudi tako imenuje. e) Ruska kumara mreževka, prav posebna, izvrstno lepo mrežasta kumara grozdovka, srednje velikosti in izredno velike rodovitnosti. Ta sorta je mnogo trdnjša od drugih in se posebno višjim in mrzlejšim krajem prilega. f) Ruska kumara grozdavka rano in obilno rodi in je posebno dobra za vlaganje v jesih. g) Kumara labudov vrat, nova sorta. Prav velika, včasih po tri črevlje in še več dolga. Se lahko ne izvrže in je izvrstnega okusa in velike trpežne rodovitnosti. h) Dolga zelena grška kumara valjarka, iz Aten doma, izredno rodovitna, mesnata in vse priporoče vredna sorta. Razun teh se v novjšem času še več drugih raznih sort vzreja, ki se bolj ali manj priporočajo, in izmed katerih se nekoje po dolgoti, druge po beli barvi, kakor kumara alabastrovka, odlikujejo.

Kumare hočejo redivno, rahlo in toplo zemljišče, ki nekoliko globoko leži in je dobro pognojeno. Ljubijo toploto, vlago in konjski gnoj bolj, kakor vse druge zelenjave. Odprta solnčna vendar pa zavetna lega je prvi pogoj dobre rasti kumar. Od srede aprila do konca maja se kumare v prosto zemljo posajajo bodi si v brazdah ali več zrnj v jedno luknjo. Po prvem načinu se na 5 črevljev široki gredi brazde po črevelj globoko izkopljejo, z pregnjitim gnojem napolnijo in potem z rahlo prstjo nasujejo, palec vsaksebi se položi zrno in se na  $\frac{1}{2}$  palca debelo z prstjo posuje. Po drugem načinu se po 2—3 palce narazen po črevelj globoke jame izkopljejo, z gnojem napolnijo in z rahlo prstjo nasujejo. V vsako jamo pride po 6—8 zrnj. Brž ko so rastlinice drugi ali tretji listek pognale, se nekoliko položé, pregosto stoječe populijo, ostale ogrebejo in prepušajo daljemu razvitku. Ako suša nastopi, se morajo marljivo zalivati, pa ne po rastlinah samih, ampak le okoli njih. Lahko škropenje na listje ob toplih večerih hitro rast jako pospešuje. Mnogokrat se kumare tudi rano v gnojne grede sejejo in sicer meseca marca. Ko so do 3 listke pognale, se presade v prosto zemljo, kjer jih je pa treba z poveznjenimi lonci ali z steklenimi zvonci mraza varovati. Drugi način rane setve je pa ta, da se seme v jajčne lupine ali lonce posaja, kateri se v merno toplo izbo ali pa v gnojno gredo postavljajo. Rastlinam se mora marljivo in skrbno čisti zrak dajati, dokler da se nekoliko obrastejo in slednjič v prosto zemljo posade. Pri izposajanju

je pa dobro zraven rastlinic nekatera zrna v zemljo položiti, da se nadomestijo tiste, ki bi morda poginile. Nikdar pa ne boče setev kumar spodletela, ako se od sred aprila do sred maja vsakih 5—6 dni novo seme zaposaja. Če tudi prva setev po kaki uimi konec vzame, jo poznejša setev nadomesti. Za postranski pridelek se more poleg kumar še posejati salata glavatica, ker ta že doraste in se more porabiti dotle da kumare dorastejo. (Konec prih.)

### Nove podkove.

M. Vsak, kdor ima konje na skrbi, bodi si lastnik ali kovač, bode z veseljem pozdravil iznajdbo, ki ne samo visokih stroškov za podkovanje konj znižuje, ampak tudi živino z boljšo in prikladnejšo robo preskrbuje. To je namreč narejanje konjskih podkov z posebnimi stroji ali masinami, kakoršnih izdeluje tovarnik ali fabrikant M. Sterle na Dunaju VIII. Piaristengasse Nr. 25. po načrtu nekega Laha Jožefa Mazzolenija v Milanu. —

Nastroji ali mašine so izumki prebrisane glave, vrh tega pa tako prosti, da vsakdo ž njimi lahko dela. Snov, iz ktere se podkove izdelujejo, je izvrstna in svojemu namenu popolnem primerna.

Po tem načrtu se za podkove ne jemlje navadno palično železo na štiri robe, kakoršnega navadne železarnice izdelujejo, ampak železne palice so navlašč za ta namen po napovedanih merah v posebni železarnici „izvaljane“ z narezami za podkovne žreblje, in na jedni strani pri gotovih podkovah na notranji strani nekoliko stisnjene. Tako priredjene železne palice za podkove so že same na sebi velik korak naprej. Da se iz tako priredjenih železnih palic podkove izdelajo, v to je treba trojnega stroja ali mašine. Najprej stroja, ki železne palice tako na kose razkrojuje, da je kos ravno za podkovo zadosti; potem stroja, ki urezan kos v podobo podkove skrivi, in slednjič stroja, ki potrebne luknjice v podkovo zavrta. Vrh teh strojev je še treba peči, v kateri se železo razbeljuje. Da je železo celo, ne razpokano, to se vidi na prerezu in na površini posameznih podkov ali palic. Ako se palica ali podkova jedna ob drugej bije, je čist in jaren zvenk gotovo znamenje, da je železo dobro in izvrstno. Po tem takem je velik razloček med podkovami iz izvaljanega paličnega železa in pa med stisnjenimi ali prešanimi podkovami. Izvaljano palično železo se da hladno in razbeljeno kovati, kakor potreba nanese in ni celo nič krhko, kakor je železo pri prešanih podkovah. Zvunanja oblika v tovarni ali fabriki izdelanih podkov je zelo lična in na vse strani enakomerna. Kar se slednjič cene tiče, je prav nizka; giblje se za podkove med 13—43 krajcarji in se ravna po teži in sorti blaga.

Število brojev, velikosti in oblike, po katerih se podkove v tovarni izdelujejo je 14, in kakor

skušnja kaže to število zadostuje za navadnejše podobe konjskih kopit. Sicer se pa podkove izdeluje v vsaki poljubni podobi, meri in sorti, samo treba je mero dotičnega kopita v milimetrih ali pa papirnat izgled (mušter) ali pa tudi staro podkovo, ki je konju prav, tovarni poslati. Število lukenj za žreblje in cela naprava podkove je po najboljših skušnjah učenjakov določena. Gori imenovana tovarna ali fabrika dobiva palice za podkove iz najboljše železarnice, ki ima tudi patent na svoje izdelke. Izvrstna dobrota, lična podoba in nizka cena, so prednosti, po katerih se ti izdelki z pridom odlikujejo od drugih z prosto roko izdelanih. Obračamo toraj pozor konjskih gospodarjev in kovačev na tote podkove. Prvim se po njih znižujejo stroški za podkovanje, drugim pa povišujejo zaslužki pri manjšem delu in trudu.

Slovensko društvo za umno čebelarstvo obstaja že več let s sedežem v Ljubljani. Sedanji predsednik mu je č. g. J. Jerič, župnik v pokoju, ki tudi ureduje društveni list: Slovenska bečela (velja na leto 2 fl.), podpredsednik je g. Sovan, odborniki pa o. Salvator Pintar, župnik Jugovic in odvetnik dr. Abačič. Letnina je 2 fl. Namen društva je: vpeljati in pospeševati delovanje s premakljivimi satniki po navodu Dzierzonovem s podukom in dejanjem. Kot pomoček služi sploh občenje udov med seboj, da se čebelarja čedalje bolj umno in koristno opravlja; potem izdajanje podučnih spisov, zlasti v društvenem listu; večkratni shodni poduki čebelarjev po raznih krajih in mestih, sklenjeni z razstavami in darili; naprava društvene zbirke podučnih spisov, knjig in čebelarskega orodja ter tudi bralnega društva; obdarovanje pridnih čebelarjev v spodbudo drugim; preskerbljevanje pripravnih panjev in drugega čebelarskega orodja, kolikor mogoče po nizki ceni; deljenje semen medunosnih rastlin; naprava izglednega čebelnjaka za poduk; izsrečkanje panjev in čebelarskega orodja; posredovanje prodaje čebel, medu, voska in izdelanih panjev; dajanje svetov in pojasnil na prašanje in prošnje društvenih udov. Slov. Gospodar priporočuje nujno hvalevredno društvo z njegovim vrlo uredovanim listom vred vsem slovenskim čebelarjem na Štajerskem!

Sejmovi. 15. maja v Ponkvi in v Studenicah. 16. maja v Bizelju, v Vojniku in pri št. Ilu v slov. goricah, 19. maja pri sv. Lenartu v slov. goricah. 22. maja v Loki, v Rogacu in v Arvežu.

### Dopisi.

Iz Mozirja. (Zarad Orožnovege spomineka) bil je 17. aprila shod dariteljev. Prišlo jih je okoli 20. Za predsednika zborovanju so si izvolili g. Andreja Cesarja in g. Jož. Lipolda za zapisnikarja. G. Lipold je potem poročal o denarstvenih zadevah ter naznanil, da mu je došlo